

Búkū Ālu Rī
Ngá Lāngárá Ün̄izú
Kēl̄ikó Tí Sī

Keliko Primer Book One

Búkū Ímbápi ē dr̄i koópi rī

Teacher's Guide

1st Edition

SIL

Búkū nōri 'bá Kēlīkó tị sī'bá rī pi sīkí nī, kōpivé rú 'dī: Nāfātálī H. Gálē, Ězēkíyā Dādá Ělísā Ā. Kósīmāsi, Sámsōn D. Mūkā, Mósēs T. Pítā sī. SIL sē kōpi ní úmī búkū rī sīzú rī nī.

This book was written by the Keliko Language Committee members: Mr. Naphtali H. Gale, Mr. Ezekiah Dada, Mr. Elisa A. Cosmas, Mr. Samson D. Muka, and Mr. Moses T. Peter, with technical assistance from SIL.

This Teacher's Guide accompanies Keliko Primer 1, First Edition, 2013. The purpose of Primer 1 is to begin teaching the recognition of speech sounds, and letters that represent them, with lessons designed to teach reading and writing fluency.

Comments, suggestions or corrections may be sent to this address:
Keliko Literacy Programme
c/o SIL, PO Box 64, Juba, South Sudan
email: keliko_project@sil.org

© 2013, SIL & Keliko Language Committee

1 st Edition	September 2013
Trial Edition Revised	2006
Trial Edition	2000

Publisher: SIL
Place of Publication: Juba, South Sudan

Tā Ámázú (Table of Contents)

Introduction to the Teacher's Guide (Búkū ímbápi ē dr̄i koópi r̄i vé tā ã ūlūngárá)	4
Instructions for Different Kinds of Lessons (Léti ímbátá ãndí ãndí r̄i pi ímbázú r̄i)	6
How to teach vowel and consonant lessons (Ímbátá ú'dúkó 'i seépi sese, ãzini ú'dúkó ëlíñá r̄i vé ímbángará).....	6
How to teach revision lessons (Ímbátá èndítā vé r̄i ē ímbángará)	14
Scheme of Work to Complete One Primer Lesson.....	16
Vowel and consonant lesson (Ímbátá ú'dúkó 'i seépi sese, ãzini ú'dúkó ëlíñá r̄i vé r̄i) 16	
Revision lesson (Ímbátá èndítā vé r̄i)	17
Instructions for Each Lesson (Léti ímbátá ãlu ãlu ímbázú r̄i)	18
Ú'dögú'dögú: Äkáyo s̄i jó (pg 4)	19
Ú'dögú'dögú: Äkáyo s̄i jó (pg 5)	20
Ú'dögú'dögú: Äkáyo s̄i jó (pg 6)	21
Ú'dögú'dögú: Äkáyo s̄i jó (pg 7)	22
Ú'dögú'dögú: Äkáyo s̄i jó (pg 8)	23
Ú'dögú'dögú: Äkáyo s̄i jó (pg 9)	24
Ímbátá 1 r̄i: la (a), ájá (á), ãlãpãpã (ã)	25
Ímbátá 2 r̄i: ga (g).....	26
Ímbátá 3 r̄i: ri (i), ijá (í), Kãákĩ (ĩ)	27
Ímbátá 4 r̄i: na (n).....	28
Ímbátá 5 r̄i: tu (t).....	29
Ímbátá 6 r̄i (Èndítā)	30
Ímbátá 7 r̄i: do (o), ógává (ó), õcógú (õ)	31
Ímbátá 8 r̄i: 'bá ('b).....	32
Ímbátá 9 r̄i: umvu (u), úsú (ú), ūpẽ (ũ).....	33
Ímbátá 10 r̄i: külíkülí (k)	34
Ímbátá 11 r̄i (Èndítā).....	35
Ímbátá 12 r̄i: rágã (r)	36
Ímbátá 13 r̄i: cékí (c)	37
Ímbátá 14 r̄i: mángã (m)	38
Ímbátá 15 r̄i: ceke (e), 'bé'bé (é), pêrëgú (ẽ)	39
Ímbátá 16 r̄i (Èndítā).....	40
Ímbátá 17 r̄i: lâálã (l)	41
Ímbátá 18 r̄i: fu (ü), úpésí (ú), ūkükü (ũ)	42
Ímbátá 19 r̄i: sí (s)	43
Ímbátá 20 r̄i: ïnì (i), ílì (í), ïnï (ĩ)	44
Ímbátá 21 r̄i (Èndítā).....	45
Ímbátá 22 r̄i: sâ (â), mbãá (ãá), Adri pëtì gaá (aá).....	46
Ímbátá 23 r̄i: bñígã (b)	47
Ímbátá 24 r̄i: dríiká (íí), Ásérû lì 'î drí (î), Bígá adri jó tií (ií)	48
Ímbátá 25 r̄i: ãngáfí (ng)	49
Ímbátá 26 r̄i (Èndítā).....	50
Ímbátá 27 r̄i: 'dì ('d).....	51
Ímbátá 28 r̄i: pëtì (e), érì (é), ëlì (ë).....	52
Ímbátá 29 r̄i: vu (v)	53
Ímbátá 30 r̄i: údrögú (dr).....	54
Ímbátá 31 r̄i (Èndítā).....	55

Introduction to the Teacher's Guide (Búkū ímbápi ē drī koópi rī vé tā ã ūlūngárá)

This Teacher's Guide accompanies the Keliko Primer 1 student's book.

Overview of Primer lesson patterns and literacy methodology

The first pages of the student book review the story 'Akayo Builds a House' which should have been covered earlier with the class through reading a 'big book' version of it. Through this story, the students learn words as 'sight words'. The review of this story is important, as the words are re-used in the stories of the lessons that follow it.

After the review of the 'Akayo' big book story, the lessons of the primer cover the sounds of Keliko and teach reading and writing in a systematic way. Each lesson in the primer introduces a new letter via keywords and a story. Keliko is a tonal language so when a vowel is taught, associated tone patterns, marked as a diacritic above the vowel, are also taught. The teaching pattern for all these lessons is the same with slight differences between a consonant and a vowel lesson. The teaching pattern for revision lessons is also similar except no new letter or keywords are taught. Some sections of a revision lesson differ from a normal lesson. Further instructions for these given in the following pages.

Every lesson encompasses reading, writing, listening and speaking and contains a number of different sections. Each section follows either a 'top down' or a 'bottom up' approach to teaching literacy. Bottom up approaches emphasise accuracy and correctness, and focus on parts of language e.g. letters, syllables and words. Top down approaches emphasise meaning, creativity and communication. They focus on whole texts, e.g. stories. Top down approaches are also referred to as 'whole language' approaches. Both approaches are important for developing good literacy skills.

It should be noted that some parts of a lesson (story writing and student experience writing) have no material in the student book. However, they are important for developing rounded literacy and language skills and should not be omitted by the teacher. Instructions for these sections are given in this guide.

Contents of this Guide

This guide starts by giving detailed but generalized teaching instructions for the different kinds of lessons, including the revision lessons.

After this, a suggested scheme of work is given for how to fit one lesson into the periods of the school time table.

After this, an outline of instructions is given for each lesson. This is to remind the teacher of the structure of the lesson and also to provide the teacher with specific information relevant only to that lesson. This specific information includes:

- revision sentences
- words that the students should already be able to read
- words for dictation

Instructions for Different Kinds of Lessons (Léti ímbátá ãndí ãndí rī pi ímbázú rī)

How to teach vowel and consonant lessons
(Ímbátá ú'dükó 'i seépi sese, ãzini ú'dükó ēlínjá
rī vé ímbángará)

Revision sentences (Endítā)

Note, these are given only in the Teachers' Guide.

Objectives:

a) To practice reading sentences with known words.

1. Write the first sentence on the board.
2. Ask if someone would like to read it.
3. If the pupil reads it correctly, ask him or her a simple question about the sentence to check he or she has understood the meaning of the sentence.
4. If someone struggles to read it, ask if anyone else would like to try.
5. Ask a simple question about the sentence.
6. Then read it yourself, following the words on the board with a stick.
7. Now ask the whole class to read it together.
8. Repeat this with the other revision sentences.

Story (Ú'dógú'dógú)

Objectives:

- a) To show the pupils how to read a story fluently from left to right.
- b) To show that reading is meaningful.
- c) To help pupils have better language comprehension skills.
- d) To help pupils learn to read fluently.

On the first day, write the story clearly and neatly on the blackboard. Then follow the **step-by-step reading process**:

1. Read the story 2-4 times while the children listen.
2. Ask the questions about the story from the Teachers' Guide.
3. Everybody reads together 2-4 times.
4. Ask different individual pupils to read it with you.
5. Ask individual pupils to come and read a sentence while they point to the words on the blackboard. Praise the pupils for their efforts.
6. Everybody reads together again 2-4 times.

On the other day of the same lesson, read the story from the book using the steps above. Get pupils to point to where they are reading with their finger.

**If a pupil gets embarrassed or ashamed, ask the whole class to read together.

**Give the pupils a lot of encouragement and praise!

**If a pupil reads a word incorrectly but says a word that makes sense in that sentence, you don't need to correct them.

Teaching keyword(s), keyletter(s) and word building (Ímbángárá tāfífí ú'dí rī pi vé rī ãzi ni tāfí ú'dí rī pi be)

Objectives:

- To learn to read the keywords.
- To introduce a new letter (key letter) via the keyword(s).
- To learn how to build and break words which only have known letters.

Keywords (Tāffífí ú'dí rī pi)

- Point to the picture in the book and ask the pupils to look at it too. Ask them what it is or what the person is doing. You want the answer to be the keyword. Talk about the picture with them.
- Then write the keyword on the board and say, “**This says ‘__’.** What does this say?”
- Write the word in a different place on the board and ask the pupils to read it. Do this 3-4 times.
- Make a word list to compare the keyword with the other old words given in the Teacher’s Guide. To do this, write the keyword and any of the old words on the board in any order and ask the pupils to read them. You can write the same word more than once.

For example, if **na** is the keyword:

na
ri
na
íjá
na
Kãákĩ
na

- Ask if anyone can come and point to a particular word. Ask them to read the word as they point to it. Do the same with other words.

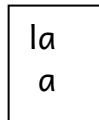
6. Ask the pupils to read the whole list. Then point to different words in any order and ask the pupils to read them. This means they don't just memorise the whole list.
7. If it is a vowel lesson, clean the blackboard and repeat steps 1-6 with the other 2 keywords.

Boxes – (Sõndükü)

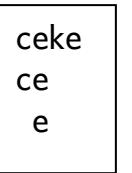
Boxes in a vowel lesson (Learning the new vowel and tones)

Part 1

Some boxes have 2 things in them:

Some boxes have 3 things:

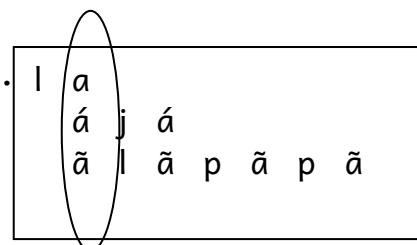

1. Write the **word** and tell the pupils what it says. Then ask, "What does it say?" The pupils say it.
2. Write the **syllable or letter** underneath and tell them, "This part of the word says "ce" (for example). Then ask, "What does it say?" The pupils say it.
3. If there is a third line, write the **letter** and tell them what it says. Then ask, "What does it say?" The pupils say it.
4. When you have written everything that is in the box, draw a box around it. Read the box together.
5. Repeat this with all 3 boxes so that you have drawn all the boxes like they are in the book.

Part 2

1. Write the 3 words underneath each other and ask the pupils to read each word as you go along. Line them up so that the 3 vowels you are teaching are underneath each other and point out the differences between them.

2. Circle the different vowels to show the difference.

Part 3

a	a	a	a	a	a	a	a
---	---	---	---	---	---	---	---

1. Ask the pupils to point to each letter in the first box in their book and say the sound of each letter together.
2. Do the same for the next 2 boxes.

3. Write the fourth box on the board and ask them to read it with you as you point to each letter.
4. Point to the letters with different tones in a random order and ask the pupils to say the sounds together.

Ask the pupils to read the whole page on the board and then in their books.

Boxes (Sõndükü)

Boxes in a consonant lesson (learning the new consonant and building words)

Part 1

Some boxes have 2 things:

tü
t

Some boxes have 3 things:

külükülí
kü
k

1. Write the **word** and tell the pupils what it says. Then ask, "What does it say?" The pupils say it.
2. Write the **syllable or letter** underneath and tell them, "This is the part of the word that says "t" (for example). Then ask, "What does it say?" The pupils say it.
3. If there is a third line, write the **letter** and tell them what it says. Then ask, "What does it say?" The pupils say it.
4. When you have written everything that is in the box, draw a box around it. Read the box together.
5. Repeat this with all 3 boxes so that you have drawn all the boxes like they are in the book.

Part 2

t
i
ti

1. Write the first box on the blackboard.
2. Tell the pupils that the new letter plus the vowel they already know makes the word below, e.g. "t plus i makes ti". Ask the pupils to read the consonant, vowel and the word too. Do the same for all the boxes.

ãgátá
ã gá tá
ãgátá

Part 3

1. Write the word in the box. Ask a pupil to try and read the word on the first line.
2. Break it into syllables and read each syllable, saying, "This is the part of the word that says "ā"...this is the part that says "gá"..... ,“ and then put the word back together.
3. Ask the pupils to read it with you. Draw a box around the words.

Part 4 (not all lessons have these boxes)

1. Draw each box and ask the pupils to read it.
2. Explain that if we change one letter we get a completely different word.
3. Read the page together.

tā
gā

ti tī tī tī ti tī ti tī

Part 5

1. Write the syllables on the blackboard and ask the pupils to read each one as soon as you have written it.
2. Point to the syllables in any order and ask the pupils to read them together.
3. Ask the pupils to read the whole page on the board and then read it in their books.

Words with the same sound (Mí ímbá ú'dúkó 'ú'bá trú rī pi)

1. Tell the pupils to listen to some words with the same sound.
2. Read the list in the Teachers' Guide. Try to emphasise the new letter in each word so that they can hear it clearly.
Ask the pupils if they can think of any other words that have that sound.
3. You don't have to read the whole list, but if the pupils don't think of them all you can finish reading the list yourself.
4. If it is a vowel lesson, do this for all 3 tones.

Writing practice (Ngá sīngárá ūnīngárá) - writing the keyletter and words

Objectives:

- a) To learn to write the new letter, revise its sound, and learn it's name.
- b) To practice writing words/sentences with known letters.
- d) To improve handwriting skills.
- c) To help the students build strong spelling skills.

1. Write the new letter on the board and describe what you are doing. Say the name and sound of the letter. (You can talk about capital letters and small letters as “big brother” and “small brother”. Remind the pupils where big letters are used (at beginning of sentences and names of people or places.)
2. Demonstrate how to write the letter in the air and ask the pupils to copy you.
3. Ask the pupils to write the letters in the air, on the ground, on the table, on the palm of their hands, on the back of another pupil, etc with their finger.
4. Write the letters on the board again slowly and describe the movements of your hand so the pupils can see what you are doing.
5. Tell the pupils to write the letters in their exercise books if they have them.
6. Ask them to copy the letters, words or sentences that are in the writing section into their exercise books. Do not write the words in the air.
7. Dictate the words in the Teacher’s Guide if there are some for that lesson and see if the pupils can write them. Give the correct answers on the board and get the pupils to write the correct word if they have made a mistake.

Reading sentences (Tāvúgúná lāngárá)

Objectives:

- a) To practice reading independently and silently.
- b) To practice reading sentences with known words.

1. Tell the children to read the sentences in their books for themselves.
2. Ask if anyone would like to read a sentence aloud to the class.
3. Do not write the sentences on the board.

Students' experience story – Story written together (Ú'dógú'dógú sīí trú ni)

Objectives:

- a) To encourage students in thinking of and telling a story; oral language development.
 - b) To show by example how to write a story.
 - c) To show by example how to read a story fluently.
 - d) To show that reading and writing is meaningful.
 - e) To learn to read sight words in context.
1. Get the students really thinking about the key word (choose only one) and somehow actively involved so they can think up a good story. For example, go outside and experience the key word, or do a drama, or have a big discussion, or bring the key word inside the class to touch or eat. (You don't need to do an experience when revising the experience story on the following day(s).)
 2. After the experience, the students need to think up a good story together (e.g. about the experience) and tell it to the teacher who writes the students' story on the board, saying each word as it is written.
 3. NOTE: Especially for lessons 1-20, stories should not be longer than 3-4 sentences.
 4. Follow the 'step by step reading process' (same as for the lesson story) and learn to read the story.
 5. Now play word games with the story in order to learn sight words (example games are explained below):

Hide-a-word game: Erase any word in the story. Put an underline where the word was. Read the story again together and let the students say what word is missing. Write the missing word in its place again on the line. Learn the word as a sight word. Erase and learn several more long and short words. Point to all the underlined words in different order to drill them until the students know how to read them at first glance. Try to make sure one of the words is the keyword for the day.

Matching game: The teacher writes any 3-5 words from the story on flash cards. Let individual students come to the front and match the word cards with the same word in the story. Gently correct as necessary. Everybody should look at the card and read the word together. Drill the words in different order. Learn the card words as sight words.

Story writing (Ú'dógú'dógú sīngárá)

Objectives:

- a) To encourage individuals to think of stories and write them in any way they can, as best they can.
- b) To allow individuals to practice reading their own stories.

Lessons up to lesson 10:

1. Tell the students to think up a story of their very own about the key word (choose one keyword). Let them draw a picture about their story. Some adults may prefer not to draw pictures. If so they should still think of a story in their head.
2. Choose a few students to come to the front and hold up their pictures so everybody can see. The student can then say what their picture (story) is about. Adults who do not like drawing can simple tell their story. Really praise the students who share their stories.

Lessons after lesson 10:

1. Tell the students to think up a story of their very own about the key word (choose one keyword, if possible one with all the letters already taught). They can draw a picture and write the story on their own. Encourage the children to NOT copy the stories on the board. (NOTE: If adult students are ashamed or not willing to write their own story, let them copy part of the story in the book or experience story from the board.).
2. After students are finished, the teacher should go around and ask individual students to point to and read what they have written. Praise the students for writing such good stories. (The teacher does not need to correct the children's stories. Only correct adults if they feel they need it.)
3. Choose a few students to come to the front and hold up their stories so everybody can see. The student should point to his or her story and read it with a loud voice so the other students can hear. Really praise the students who do this.

General rules for all sections:

1. Only read a word for the children first if it contains one or more letters that they don't yet know. If they have learnt all the letters, let them try and read it before you tell them what it says. If you tell learners what they already know they will get bored!
2. When you are teaching a word, do not keep pointing to the same word and saying 'again, again, again'. Point to different words in a random order.
3. The teacher uses the pointer for reading from the board and the children use their fingers (to point to the text) when reading from their books.

How to teach revision lessons (Ímbátá ዞንዲታ vé rī ē ímbángará)

The structure of a revision lesson similar to a normal lesson except no new letter or key word is taught:

Revision sentences (Ἐንዲታ)

Do the same as in other lessons.

Story (Ú'dógú'dógú)

Do the same as in other lessons.

Revision of letters, words and word building (Ἐንዲታ ተቁቄ rī pi vé rī አዝি ni ተቁቄቄ rī pi be)

Boxes (Sõndúkū)

The pupils should be able to read everything in all the boxes for themselves, because they know the letters and how to join them into words. **Do not read the boxes for them!**

Apart from the first box (big box of letters), go through the boxes in the same way as in other lesson.

Each lesson begins with **a big box of letters**. E.g. Lesson 31 has:

1	íí	ị	dr	ãá	ụ	b
	â	î	v	'd	ẽ	ng

Use this in the following way:

1. As the teacher points to the letters in the boxes, the students call out the sounds (NOT names) of the letters. Read down first and then across. Then jump around and read the letters in a random way.
2. Explain to the pupils that they can choose letters from the box to make a word. Give an example so they understand what to do.

Ask pupils to come and write a word on the blackboard and read it. Ask the class to read it.

At the end, ask the class to read all the words that have been made.

Word list ('Í lā tāfífí ñí sī rī pi búkū rī agá)

1. Write the first word on the board and ask if anyone can read it. Repeat with the other words in the first column.
2. Ask the class to read the first column together. Then ask individuals to come and point to particular words.
3. Do the same with all the columns, leaving the words on the board.
4. When you have gone through all the words, point to a word and ask someone to read it.
5. Ask pupils to come and point to particular words.

Missing word activity ('Í sī tāfífí adri'bée 'dāáyo rī pi)

1. Write the sentence on the blackboard and the suggested words underneath it.
2. Ask the pupils which word to write in the gap to make a good sentence.
3. Write the word they suggest in the gap and read the sentence aloud. Ask if it is a good sentence.
4. If the word is wrong, ask the pupils which other word is the right one. Write the word they suggest in the gap and read the sentence aloud. Ask if it is a good sentence.
5. If the word is correct, praise the pupils for getting it right.
6. Ask the class to read the whole sentence together again.

Writing practice (Ngá sīngárá үnīngárá)

Do the same as in other lessons (the focus though is on practicing words not letters)

Reading sentences (Tāvúgúná lāngárá)

Do the same as in other lessons.

Students' experience story – Story written together (Ú'dogú'dogú sīr trú ni)

Do the same as in other lessons choosing a theme from the story.

Story writing (Ú'dogú'dogú sīngárá)

Do the same as in the other lessons choosing a theme from the story.

Scheme of Work to Complete One Primer Lesson

Below are suggestions for how to spread one lesson over periods of the school timetable. The assumption is that each period is about 30 minutes. The scheme below is given as an approximate guide but it is important that the teacher goes at the speed which allows most learners to keep up with and learn the lesson. Some lessons may take longer and some may be shorter. Vowel lessons usually take a bit longer than consonant lessons.

Ideally there should be 2 periods a day devoted to teaching of Keliko. In this case, one lesson will take about 3 days to cover.

Vowel and consonant lesson (Ímbátá ú'dúkó 'i seépi sese, ãzini ú'dúkó ēlíŋá rī vé rī)

Period	Activity/ Section of Lesson	Êzí ímbátá rī vé rī
1	Revision sentences Reading of the story from the board	Endítā 'Í lā ú'dógú'dógú rī gó'bóró rú'bá gá 'dāá
2	Reading the story from the book Keywords Boxes from the board	'Í lā ú'dógú'dógú rī búkū rī agá Tāfífí ú'dí rī pi Mí ímbá ngá sõndúkū agá rī pi gó'bóró rú'bá gá 'dāá
3	Boxes from the book Words with the same sound Writing practice Reading sentences	Mí ímbá ngá sõndúkū agá rī búkū rī agá Mí ímbá ú'dúkó 'u'bá trú rī pi Ngá sīngárá ūnīngárá Tāvúgúŋá lāngárá
4	Students' Experience Story – Story written together	Ú'dógú'dógú sīí trú ni
5		
6	Story writing	Ú'dógú'dógú sīngárá

Revision lesson (Ímbátá ዞንዶታ vé rī)

The revision lesson is similar to the other lessons, but no new letters or keywords are learnt:

Period	Activity/ Section of Lesson	Ęzí ímbátá rī vé rī
1	Revision sentences Reading of the story from the board	Ęnditā 'Í lā ú'dógú'dógú rī gó'bóró rú'bá gá 'dāá
2	Reading the story from the book Big box and other boxes from the board Reading list of words from the board	'Í lā ú'dógú'dógú rī búkū rī agá Mí ímbá ngá sõndükü ãmbúgú rī agá, ãzini sõndükü үrүkө'bée agá rī pi gó'bóró rú'bá gá 'dāá 'Í lā tāfífí īní sīrī rī pi búkū rī agá
3	Boxes from the book Reading list of words from the book Missing word activity Writing practice Reading sentences	Mí ímbá ngá sõndükü agá rī búkū rī agá 'Í lā tāfífí īní sīrī rī pi búkū rī agá 'Í sī tāfífí adri'bée 'dāáyo rī pi Ngá sīngárá үn̄ingárá Tāvúgúñá lāngárá
4	Students' Experience Story – Story written together	Ú'dögú'dögú sīrī trú ni
5		
6	Story writing	Ú'dögú'dögú sīngárá

Instructions for Each Lesson (Léti ímbátá ãlu ãlu ímbázú rī)

Ú'dógú'dógú: Ākáyo sị jó (pg 4)

1. Mí sī ú'dógú'dógú ú'dí rī gó'bóró dr̄gé dr̄dr̄i ísúzú 'bá rī pi fikí dr̄ kīlásī agá kuyé.
2. Mí lū 'bá rī pi ã z̄kí búkū rī ūbíbídr̄i p̄ir̄i rī gé.
3. Mí i'da índr̄ílkí ūbíbídr̄i gé rī 'bá kīlásī agá 'dī ní. Mí lū kōpi ní tāvúgúñá gó'bóró dr̄gé rī ūfifí, índr̄ílkí rī be.
4. Mí sī tāvúgúñá rī:

Ākáyo ga p̄eti jó sịzú ni.

5. Mí lā ūri 'bá rī pi ní, kúru ūmi lākí 'bá rī pi be trú. Mí z̄i 'bá ūzi ã nga lāá. Mí ūlū tāfifí rī pi ãlu ãlu dr̄i sī dōku p̄eti sī. Mí lā ūri dī.
6. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **Ākáyo**.

Mí ūn̄i ūri: **ga, p̄eti, jó, sịzú, ni**

7. ūmi lākí ú'dógú'dógú rī trú dī. Mí ūlū tāfifí ūndíandí dr̄i sī. Mí z̄i 'bá rī pi ãlākí tāfifí mīnī rií lūú rī cīmgbá mīnī tāfifí rī pi ūlūzú cérē.
8. Kúru kōpi ãlākí ūbíbídr̄i búkū rī gé rī.

Ú'dógú'dógú: Ākáyo sị jó (pg 5)

1. Mí sī ú'dógú'dógú ú'dí rī gó'bóró dr̄gé dr̄dr̄ ísúzú 'bá rī pi fikí dr̄ kīlásī agá kuyé.
2. Mí lū 'bá rī pi ã zíkí búkū rī ūbíbídr̄ p̄ir̄i rī gé.
3. Mí i'da índr̄ílíkí ūbíbídr̄ gé rī 'bá kīlásī agá 'dī ní. Mí ūlū kōpi ní tāvúgúñá gó'bóró dr̄gé rī ūfífí, índr̄ílíkí rī be.
4. Mí sī tāvúgúñá rī:

Īri ní p̄eti rī dozú dr̄ sī.

5. Mí lā īri 'bá rī pi ní, kúru īmi lākí 'bá rī pi be trú. Mí zì 'bá ãzi ã nga lāá.
6. Mí ūlū tāfífí rī pi ãlu ãlu dr̄ sī dōku p̄eti sī. Mí lā īri dīí.
7. Mí ímbá tāfífí 'dīri: **Īri**.

Mí ūnī īri: **jó, ga, ni**.

8. Mí ímbá tāfífí 'dīri: **ní**.

Mí ūnī īri: **ga, p̄eti, Ākáyo**.

9. Mí ímbá tāfífí 'dīri: **rī**.

Mí ūnī īri: **ní, ga, p̄eti**.

10. Mí ímbá tāfífí 'dīri: **dr̄**.

Mí ūnī īri: **dozú, rī, Ākáyo**.

11. Mí ímbá tāfífí 'dīri: **sī**.

Mí ūnī īri: **dr̄, dozú, rī**.

12. Īmi lākí ú'dógú'dógú rī trú dīí. Mí ūlū tāfífí ãndíãndí dr̄ sī. Mí zì 'bá rī pi ãlākí tāfífí mímí rií lūú rī cimgbá mímí tāfífí rī pi ūlūzú céré.

13. Mí zì anji tā ūnī'bá rīpi ãzi ãímú tāfífí 'dī'bépi ūlūú:

Ākáyo, p̄eti, dozú, īri, dr̄, ga, sī, rī.

14. Kúru kōpi ãlākí ūbíbídr̄ búkū rī gé rī.

Ú'dógú'dógú: Ākáyo sị jó (pg 6)

1. Mí sī ú'dógú'dógú ú'dí rī gó'bóró dr̄gé dr̄dr̄i ísúzú 'bá rī pi fikí dr̄ kīlásī agá kuyé.
2. Mí lū 'bá rī pi ã z̄kí búkū rī ūbíbídr̄i p̄ir̄i rī gé.
3. Mí i'da índr̄ílkí ūbíbídr̄i gé rī 'bá kīlásī agá 'dī ní. Mí ūlū kōpi ní tāvúgúñá gó'bóró dr̄gé rī ūfífí, índr̄ílkí rī be.
4. Mí sī tāvúgúñá rī.

Īri ní mvizú.

5. Mí lā īri 'bá rī pi ní, kúru īmi lākí 'bá rī pi be trú. Mí z̄i 'bá ãzi ã nga lāá. Mí ūlū tāfífí rī pi ãlu ãlu dr̄i sī dōku p̄et̄i sī. Mí lā īri d̄í.
6. Mí ímbá tāfífí 'dīri: **mvizú.**

Mí ūn̄i īri: **ga, īri, dozú.**

7. īmi lākí ú'dógú'dógú rī trú d̄í. Mí ūlū tāfífí ãndíãndí dr̄i sī. Mí z̄i 'bá rī pi ãlākí tāfífí mímí rií lūú rī cīmgbá mímí tāfífí rī pi ūlūzú céré.
8. Mí z̄i anji tā ūn̄i'bá ãzi ãímú tāfífí 'dī'bépi ūlūú:
p̄et̄i, sī, īri, ga, mvizú, Ākáyo, ní, dr̄i, dozú.
9. Kúru kōpi ãlākí ūbíbídr̄i búkū rī gé rī.

Ú'dógú'dógú: Ākáyo sị jó (pg 7)

1. Mí sī ú'dógú'dógú ú'dí rī gó'bóró dr̄gé dr̄dr̄ ísúzú 'bá rī pi fikí dr̄ kīlásī agá kuyé.
2. Mí lū 'bá rī pi ã zīkí búkū rī ūbíbídr̄ p̄t̄r̄ rī gé.
3. Mí i'da índr̄líkí ūbíbídr̄ gé rī 'bá kīlásī agá 'dī ní. Mí ūlū kōpi ní tāvúgúñá gó'bóró dr̄gé rī ūfifí, índr̄líkí rī be.
4. Mí sī tāvúgúñá rī.

Īri ní mvizú rī gé, ísú bāá p̄t̄r̄ rū gé, īri ní sezú.

5. Mí lā īri 'bá rī pi ní. Kúru īmi lākí 'bá rī pi be trú. Mí zī 'bá ūzi ã nga lāá. Mí ūlū tāfifí rī pi ãlu ãlu dr̄ sī dōku p̄t̄r̄ sī. Mí lā īri dīí.
6. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **ísú**.

Mí ūnī īri: **mvizú, īri, sī**.

7. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **bāá**.

Mí ūnī īri: **ísú, īri, dozú**.

8. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **rū**.

Mí ūnī īri: **bāá, ísú, mvizú**.

9. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **gé**.

Mí ūnī īri: **p̄t̄r̄, rī, ísú**.

10. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **sezú**.

Mí ūnī īri: **ní, gé, bāá**.

11. Īmi lākí ú'dógú'dógú rī trú dīí. Mí ūlū tāfifí ūndíandí dr̄ sī. Mí zī 'bá rī pi ūlākí tāfifí mīní rií lūú rī cīmgbá mīní tāfifí rī pi ūlūzú cérē.

12. Mí zī anji tā ūnī'bá ūzi ãímú tāfifí 'dī'bépi ūlūú:

Īri, mvizú, rī, p̄t̄r̄, ní, Ākáyo, dr̄, bāá, ísú, ga.

13. Kúru kōpi ūlākí ūbíbídr̄ búkū rī gé rī.

Ú'dóggú'dóggú: Ākáyo sī jó (pg 8)

1. Mí sī ú'dóggú'dóggú ú'dí rī gó'bóró dr̄gé dr̄dr̄i ísúzú 'bá rī pi fikí dr̄ kīlásī agá kuyé.
2. Mí lū 'bá rī pi ã z̄kí búkū rī ūbíbídr̄i p̄t̄i rī gé.
3. Mí i'da índr̄ílkí ūbíbídr̄i gé rī 'bá kīlásī agá 'dī ní. Mí ūlū kōpi ní tāvúgúñá gó'bóró dr̄gé rī ūfifí, índr̄ílkí rī be.
4. Mí sī tāvúgúñá rī.

Íri ní bāá rī 'bāzú p̄t̄i rī dr̄gé, ó'dúzú 'bāzú 'í dr̄gé. Íri ní kúru mvizú 'bēt̄i.

5. Mí lā ūri 'bá rī pi ní, kúru ūmi lākí 'bá rī pi be trú. Mí z̄i 'bá ūzi ã nga lāá. Mí ūlū tāfifí rī pi ãlu ãlu dr̄ sī dōku p̄t̄i sī. Mí lā ūri dī.
6. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **'bāzú**.

Mí ūn̄i ūri: dozú, **bāá**, ísú

7. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **dr̄gé**

Mí ūn̄i ūri: mvizú, p̄t̄i, r̄u

8. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **ó'dúzú**

Mí ūn̄i ūri: gé, bāá, ūri

9. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **kúru**

Mí ūn̄i ūri: ní, sī, 'bāzú

10. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **'i**

Mí ūn̄i ūri: mvizú, bāá, ísú

11. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **'bēt̄i**

Mí ūn̄i ūri: 'bāzú, dr̄gé, ūri

12. Ími lākí ú'dóggú'dóggú rī trú dī. Mí ūlū tāfifí ūndíandí dr̄ sī. Mí z̄i 'bá rī pi ūlākí tāfifí mīnī rií lūú rī cīmgbá mīnī tāfifí rī pi ūlūzú cérē.

13. Mí z̄i anji tā ūn̄i 'bá ūzi ūímú tāfifí 'dī'beipi ūlūú:

'bāzú, mvizú, ní, rī, dr̄, p̄t̄i, Ākáyo, bāá, ísú, ga.

14. Kúru kōpi ūlākí ūbíbídr̄i búkū rī gé rī.

Ú'dógú'dógú: Ākáyo sị jó (pg 9)

1. Mí sī ú'dógú'dógú ú'dí rī gó'bóró dr̄gé dr̄dr̄ ísúzú 'bá rī pi fikí dr̄ kīlásī agá kuyé.
2. Mí lū 'bá rī pi ã z̄kí búkū rī ūbíbídr̄ p̄ir̄ rī gé.
3. Mí i'da índr̄líkí ūbíbídr̄ gé rī 'bá kīlásī agá 'dī ní. Mí ūlū kōpi ní tāvúgúnjá gó'bóró dr̄gé rī ūfifí, índr̄líkí rī be.
4. Mí sī tāvúgúnjá rī.

Ākáyo ní bāá rī ájázú ūtú gé. Īri ní kúru jó rī s̄izú.

5. Mí lā īri 'bá rī pi ní, kúru ūmi lākí 'bá rī pi be trú. Mí z̄i 'bá ūzi ã nga lāá. Mí ūlū tāfifí rī pi ūlu ūlu dr̄ sī dōku p̄et̄i sī. Mí lā īri dī.
6. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **ájázú**.

Mí ūn̄i īri: **'bāzú, bāá, s̄izú**.

7. Mí ímbá tāfifí 'dīri: **ūtú**.

Mí ūn̄i īri: **r̄u, ísú, kúru**

8. ūmi lākí ú'dógú'dógú rī trú dī. Mí ūlū tāfifí ūndíandí dr̄ sī. Mí z̄i 'bá rī pi ūlākí tāfifí mīnī rií lūú rī cīmgbá mīnī tāfifí rī pi ūlūzú cérē.
9. Mí z̄i anji tā ūn̄i'bá ūzi ūmū tāfifí 'dī'bépi ūlūú:

ní, 'bēt̄i, bāá, ímūzú, p̄et̄i, ga, Ākáyo, dozú, sī, dr̄gé, rī, ísú, īri.

10. Kúru kōpi ūlākí ūbíbídr̄ búkū rī gé rī.

Ímbátá 1 rī: la (a), ájá (á), ālāpāpā (ā)

Enditā

1. Ākáyo ri peti ga.
2. Ākáyo ní bāá rī dozú.
3. Īri ní peti rī ó'dúzú drīgē.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zī 'ī zítā 'dī'bépi sī.

1. Ākáyo la vūgá ā'di 'oó?
2. Ngá Kāákī ní rií 'oó rī ā'di?
3. Ā'di nga rií Ākáyo drīgē nī?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī āzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí **la, ájá, ālāpāpā** rī pi.
2. Mí үnī kōpi tāfífí 'dī'bée sī: **Ākáyo, үtú, 'bētī**.
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dīrú rī pi vé á'ungará.
5. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:

a: ma, na, ca, ra, ka, wa, ū'a

á: gá, 'bá, má, ágá, ícá, íká, írá

ā: ārā, ālu, ā'bú, 'bā, gā, tā, ākā

Mí zī anji tā үnī'bá rī pi ā lūkí míni tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará үnīngará

Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará **a, A, á, Á, ã, Ā**

Tāvúgúñá lāngará

Mí lū anji tā үnī'bá rī pi ā үnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngará

Ímbátá 2 rī: ga (g)

Ęnditā

1. Ākáyo ájá bāá.
2. Ākáyo la peti dr̄igé.
3. Ākáyo ísú ălăpăpă peti dr̄igé.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zi 'ī zjtā 'dī'bépi sī.

1. Ā'di ri íjá ga nī?
2. Íjá rī kā árí ā'di íkpú kókó'bō ni gé sī nī?
3. Ākáyo kā ănī rī ndréé 'o ā'di?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī ăzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí **ga**.
2. Mí ănī kōpi tāfífí 'dī'bée sī: **la, ájá, ălăpăpă**
3. Mí ímbá ngá sōndükű agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dirú rī pi vé á'úngará.
5. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
g: gō, ăgō, gōrō, úgóró, gárá'bí, rágă, güră

Mí zi anji tā ănī'bá rī pi ā lükí míni tāfífí á'ú pi trū 'dīri be ni.

Ngá sīngará ănīngará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará **g, G**
2. Mí ímbá anji tā ănī'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngará sī. Kōpi ā sīkí:
gá gă

Tāvúgúñá lăngará

Mí lū anji tā ănī'bá rī pi ā ănīkí tāvúgú rī lăá.

Ú'dogú'dogú sīí trū ni

Ú'dogú'dogú sīngará

Ímbátá 3 rī: ri (i), íjá (í), Kāákī (ī)

Enditā

1. Ākáyo ga pęti.
2. Ākáyo ní bāá rī ájázú үtú gé.
3. Ākáyo ní mvizú 'bętī.

Ú'dogú'dogú

Mí Ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zī 'ī zítā 'dī'bépi sī.

1. Ākáyo ri ā'di drīgē?
2. Ā'di mü íjá ηōó nī?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī āzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí Ímbá tāfífí ri, **íjá, Kāákī** rī pi.
2. Mí үnī kōpi tāfífí 'dī'bée sī: **ga, la, ájá**
3. Mí Ímbá ngá sōndükū agá 'dī'bée.
4. Mí Ímbá tāfí ú'dīrú rī pi vé á'ungará.
5. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
 i: **ika, imve, mi, ti, ri, si, ci**
 í: **ísē, íní, Ímbá, íwá, ācí, círo**
 ī: **cīrī, tīrī, dīkárá, īwá, ādrī, dī**

Mí zī anji tā үnī'bá rī pi ā lūkí míni tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará үnīngará

Mí Ímbá tāfí rī pi vé sīngará i, I, í, ī, ī, ī

Tāvúgúñá lāngará

Mí lū anji tā үnī'bá rī pi ā үnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngará

Ímbátá 4 rī: na (n)

Enditā

1. Kāákī ájá íjá rī 'bëtí.
2. Kāákī ri үтү gé.
3. Ākáyo ri pëti dr̄gé.

Ú'dögú'dögú

Mí ímbá ú'dögú'dögú rī.

Mí zì 'ī zítā 'dī'bépi sī.

1. Ākáyo mü ásé gá ã'di 'oó?
2. Ākáyo jì ōcogú ngōpí ógává rī ndāzú?
3. Ākáyo jì ógává rī muzú ngõlé?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī ãzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí **na** ri.
2. Mí үn̄i kōpi tāfífí 'dī'bée sī: **ri, íjá, Kāákī**
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dīrú rī pi vé á'lýngará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
n: **ïn̄i, nuna, ãzini, kání, ni, ádani, áná**

Mí zì anji tā үn̄i'bá rī pi ã lükí míni tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará үn̄ingará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará **n, N**
2. Mí ímbá anji tā үn̄i'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngará sī. Kōpi ã sīkí:
ní ãná
3. Mí lā tāfífí 'dīri үn̄i'bá rī pi ní ã sīkí dr̄sī:
na

Tāvúgúñá lāngárá

Mí lū anji tā үn̄i'bá rī pi ã үn̄ikí tāvúgú rī lāá.

Ú'dögú'dögú sīí trú ni

Ú'dögú'dögú sīngará

Ímbátá 5 rī: tū (t)

Endítā

1. Kääkī ga pętị na.
2. Ākáyo ní bää rī dozú 'bętī.
3. Ālăpăpă nga Ākáyo dr̄igé sī.

Ú'dógú'dógú

Mí ímbá ú'dógú'dógú rī.

Mí zị 't̄ zitā 'dī'bépi sī.

1. Täsigé kā tūpū mängā sī gé 'dāá ísú ã'di?
2. Ürī sī Täsigé 'o ã'di?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī ãzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí tū ri.
2. Mí үn̄i kōpi tāfífí 'dī'bée sī: **na, ri, ijá**
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dīrū rī pi vé á'ungará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
t: tā, tu, tábā, mbātā, tibí, T̄ibā, tí

Mí zị anji tā үn̄i'bá rī pi ã lükí míni tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará үn̄ingará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará **t, T**
2. Mí ímbá anji tā үn̄i'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngará sī. Kōpi ã sīkí:
tā tī
3. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā үn̄i'bá rī pi ní ã sīkí dr̄i sī:
ti tē té

Tāvúgúñá lāngará

Mí lū anji tā үn̄i'bá rī pi ã үn̄ikí tāvúgú rī lāá.

Ú'dógú'dógú sīi trú ni

Ú'dógú'dógú sīngará

Ímbátá 6 rī (Enditā)

Enditā

1. Kääkī tu pętị na rī dr̄igé.
2. Ākáyo ní ūri vé íjá dozú.
3. Ākáyo ní bää rī sezú.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zị 'ī zjtā 'dī'bépi sī.

1. Ākáyo la ú'dú koó ngūgá?
2. Tāsí gé 'o ã'di?

Enditā tāfí rī pi vé rī ãzi tāfífí rī pi be

1. Anji tā ūnī'bá rī pi ã 'oki ímbátā 6 rī.

Ngá sīngárá ūnīngárá

1. Mí ímbá ūnī'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngárá sī. Kōpi ã sīkí:
 āgā Ánā ãti

2. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā ūnī'bá rī pi ní ã sīkí dr̄i sī:
 gá na tī

Tāvúgúñá lāngárá

Mí lū anji tā ūnī'bá rī pi ã ūnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngárá

Ímbátá 7 rī: do (o), ógává (ó), õcógú (õ)

Enditā

1. Tāsígé ísú Ākáyo ri 'bëtí.
2. Ālāpāpā ní úrízú Ākáyo dr̄igé.
3. Kāákī tī mángā.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zj 't̄ zitā 'd̄ibépi sī.

1. Bígá vé õcógú ̄s̄i ã'di droó r̄uy?
2. Ngá Bígá ní i'dú ógává rī tizú rī ã'di?
3. Bígá do ógává rī muzú ngõlé?

Ímbángárá tāfífí ú'dí rī pi vé rī ãzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí **do, ógává, õcógú** rī pi.
2. Mí ̄n̄i kōpi tāfífí 'd̄ibé sī: **t̄u, na, ri**
3. Mí ímbá ngá sōndúkū agá 'd̄ibé.
4. Mí ímbá tāfí ú'dírú rī pi vé á'ungárá. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
o: ko, co, so, ngo, zo, mo, 'dāáyo
ó: ãríkókó, bóró, ãzó, i'dó, íníríkó
õ: ãrõ, cõrõ, fõrõ, fõ, gõ'dõ, gõrõ

Mí anji tā ̄n̄i'bá rī pi ã lükí míni tāfífí á'ú pi trú 'd̄iri be ni.

Ngá sīngárá ̄n̄ingárá

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngárá **o, O, ó, õ, Õ**
2. Mí lā tāfífí 'd̄ibé anji tā ̄n̄i'bá rī pi ní ã sīkí dr̄i sī:
ígá ūgí

Tāvúgúná lāngárá

Mí lū anji tā ̄n̄i'bá rī pi ã ̄n̄ikí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngárá

Ímbátá 8 rī: 'bá ('b)

Ęnditā

1. Ăkáyo do ógává rī dr̄i sī.
2. Kăákī ísú ōcógú rī 'bëtí.
3. Tăsígé nga sīí óngú gé.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zì 'ī zjtā 'dī'bépi sī.

1. Ă'di ī'dú búkū lăá ūndré sī nī?
2. Tăsígé pi ímúkí ú'dogú'dogú rī ã yingárágá ã'di pi be?
3. Yïigó rī kă ī'dé, kōpi ápákí ngūgá?

Ímbángará tăfífí ú'dí rī pi vé rī ãzi ni tăfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tăfífí 'bá ri.
2. Mí үn̄i kōpi tăfífí 'dī'bée sī: do, ógává, ōcógú
3. Mí ímbá ngá sōndúkū agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tăfí ú'dîrú rī pi vé á'lúngará. Mí lă tăfífí adri'bá tăfí rī be rī pi:
'b: 'bāgú, 'bāpá, 'būrā, 'búkū, rú'bá, 'Búdē, 'bōrú

Mí zì anji tă үn̄i'bá rī pi ã lükí míní tăfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará үn̄ingará

1. Mí ímbá tăfí rī pi vé sīngará 'b, 'B
2. Mí ímbá anji tă үn̄i'bá rī pi tăfífí rī pi vé sīngará sī. Kōpi ã sīkí:
'bá **ō'bo** **'bó**
3. Mí lă tăfífí 'dī'bée anji tă үn̄i'bá rī pi ní ã sīkí dr̄i sī:
ăti **ga**
4. Anji tă үn̄i'bá rī pi ã sīkí tăfífí, dōku tăvúgúnjá kōpi ní lélé sīlé rī.

Tăvúgúnjá lăngará

Mí lū anji tă үn̄i'bá rī pi ã үn̄ikí tăvúgú rī lăá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngará

Ímbátá 9 rī: umvu (u), úsú (ú), ūpē (ū)

Endítā

1. Ākáyo pi ní ímúzú Ándrúku be.
2. Tāsígé tī mángā 'bá rī pi ní.
3. 'Bá rī pi ri ápá yīigó sī.

Ú'dógú'dógú

Mí ímbá ú'dógú'dógú rī.

Mí zī 'tī zītā 'dī'bépi sī.

1. Kāákī á'dí Ākáyo ní ā'di?
2. Ūpé 'o tri-tri-tri āsī?
3. Ūpé rī nga úrí ngūgá?

Ímbángárá tāfífí ú'dí rī pi vé rī āzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí umvu, úsú, ūpē rī pi.
2. Mí үnī kōpi tāfífí 'dī'bée sī: 'bá, do, ógává
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dī'rú rī pi vé á'úngárá. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
u: umbe, uka, ula, nju, ru, tu, vu
ú: kúbi, kúrā, kúkú'dī, lāmú'dā, múké, túngú, úbí
ū: kū, lū, ā'bū, vū, 'bū, 'yū, gūké

Mí zī anji tā үnī'bá rī pi ā lūkí míní tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngárá үnīngárá

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngárá u, U, ú, Ú, ū, Ū
2. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā үnī'bá rī pi ní ā sīkí drī sī:
'bí 'bó

Tāvúgúñá lāngárá

Mí lū anji tā үnī'bá rī pi ā үnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dógú'dógú sīí trú ni

Ú'dógú'dógú sīngárá

Ímbátá 10 rī: kūlíkūlí (k)

Ęnditā

1. Kāákī ri úsú tī.
2. Ūpé nga úrí pęti sígé.
3. Ākáyo vé ūpé ní umvu ndrezú.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zì 'ī zítā 'dī'bépi sī.

1. Ītógó zì ā'di pi mūú ívē āngá ūmū gé?
2. Ā'di áwí úsú tengárágá nī?
3. Kūlíkūlí kā agaá caá ītógó vé āngá 'dāá úrí ngūgá?
4. Ītógó adri āyīkō sī kuyé āsī?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī āzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí kūlíkūlí ri.
2. Mí ūnī kōpi tāfífí 'dī'bée sī: umvu, úsú, ūpé
3. Mí ímbá ngá sōndükū agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dírú rī pi vé á'ýngará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
k: Kāákī, kēétī, búkū, kúrā, kácíra, kembē, kíri

Mí zì anji tā ūnī'bá rī pi ā lükí míni tāfífí á'ý pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará ūnīngará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará k, K
2. Mí ímbá anji tā ūnī'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngará sī. Kōpi ā sīkí:
kū ákó
3. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā ūnī'bá rī pi ní ā sīkí drī sī:
ko kó
4. Anji tā ūnī'bá rī pi ā sīkí tāfífí, dōku tāvúgúñá kōpi ní lélé sīlē rī.

Tāvúgúñá lāngará

Mí lū anji tā ūnī'bá rī pi ā ūnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngará

Ímbátá 11 rī (Enditā)

Enditā

1. Kūlīkūlī nga muzú ūtoggó vé āngá.
2. Kūlīkūlī tē ūpé ri tí.
3. Ūpé ca úsú ísú ūri ní tezú.

Ú'dogú'dogú

Mí Ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zj 'ī zjtā 'dībepi sī.

1. Álúma 'dū pērēgú muzú ngōlé?
2. Ngá Álúma ní ísú úsú nyangárágá rī ā'di?
3. Álúma kā ógává rī ndreé, 'o ā'di?

Enditā tāfí rī pi vé rī āzi tāfífí rī pi be

1. Anji tā ūnī'bá rī pi ā 'okí Ímbátā 11 rī.
2. Mí sē anji tā ūnī'bá rī pi ālākí tāfífí Ímbátā 11 rī pi.

Ngá sīngárá ūnīngárá

1. Mí Ímbá anji tā ūnī'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngárá sī. Kōpi ā sīkí:
 ūkú ā'bú ú'bú
2. Mí lā tāfífí 'dībée anji tā ūnī'bá rī pi ní ā sīkí drī sī:
 kū 'bú gō

Tāvúgúná lāngárá

Mí lū anji tā ūnī'bá rī pi ā ūnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngárá

Ímbátá 12 rī: rágā (r)

Ęnditā

1. Álúma ísú ógává ómvú gé.
2. Ōcogú rī tū pęti dr̄gē.
3. Ógává rī ní ōcogú rī ndrezú.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zì 'ī zjtā 'dī'bépi sī.

1. Álúma 'bu ā'di?
2. Ā'di wa zāá rī 'dūyú nī?

Ímbángárá tāfífí ú'dí rī pi vé rī āzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí **rágā** ri.
2. Mí үn̄i kōpi tāfífí 'dī'bée sī: kūlīkūlī, úsú, ūpé
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dírū rī pi vé á'ungárá. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
r: **rágā, íré, bōrō, īnjīrīmā, bárábāra, rūdū, rē**

Mí zì anji tā үn̄i'bá rī pi ā lükí míni tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngárá үn̄ingárá

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngárá **r, R**
2. Mí ímbá anji tā үn̄i'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngárá sī. Kōpi ā sīkí:
rágā ri
3. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā үn̄i'bá rī pi ní ā sīkí dr̄i sī:
rū ra
4. Anji tā үn̄i'bá rī pi ā sīkí tāfífí, dōku tāvúgúñá kōpi ní lēlé sīlē rī.

Tāvúgúñá lāngárá

Mí lū anji tā үn̄i'bá rī pi ā үn̄ikí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngárá

Ímbátá 13 rī: cěkí (c)

Enditā

1. Álúma nī rágā údézú.
2. Kääkī ní mvizú 'bëtí úsú rī be.
3. Álúma nī ītógó rī 'buzú dr̄gē.

Ú'dögú'dögú

Mí ímbá ú'dögú'dögú rī.

Mí zì 't̄ zítā 'd̄'bépi sī.

1. Ílí sī 'bá rī pi mukí ásé agá a'di 'oó?
2. A'di 'bu ūbā drānā nī?
3. 'Bútì zì cěkí a'di vú?
4. 'Bútì apí zāá rī sī úyé a'sī?

Ímbángárá tāfífí ú'dí rī pi vé rī aži ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí cěkí ri.
2. Mí ūn̄i kōpi tāfífí 'd̄'bée sī: **rágā, kūlīkūlī, umvu**
3. Mí ímbá ngá sōndükū agá 'd̄'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dírú rī pi vé á'ungárá. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
c: círo, ceke, cā, cārā, cíkō, cōrō

Mí zì anji tā ūn̄i'bá rī pi a lūkí míni tāfífí á'lú pi trú 'd̄ri be ni.

Ngá sīngárá ūn̄ingárá

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngárá **C**
2. Mí ímbá anji tā ūn̄i'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngárá sī. Kōpi a sīkí:
ca ci
3. Mí lā tāfífí 'd̄'bée anji tā ūn̄i'bá rī pi ní a sīkí dr̄i sī: **co cěkí**

Tāvúgúná lāngárá

Mí lū anji tā ūn̄i'bá rī pi a ūn̄ikí tāvúgú rī lāá.

Ú'dögú'dögú sīí trú ni

Ú'dögú'dögú sīngárá

Ímbátá 14 rī: mángā (m)

Ęnditā

1. Ākáyo ní rágā rī údézú.
2. Álúma pi Ākáyo be gakí zāá rī nī.
3. Kāákī ri úsú be dr̄igé.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zì 'ī zjtā 'dī'bépi sī.

1. Ándrúku mū mángā tī' ā'di vú?
2. Kūlíkūlī nga ápá mūyú úrí ngūgá?
3. Ā'di ápá mūyú ásé agá nī?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī āzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí **mángā** ri.
2. Mí үnī kōpi tāfífí 'dī'bée sī: **cēkí**, **rágā**, **kūlíkūlī**
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dīrú rī pi vé á'lýngará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
m: **mūrā**, **mālā**, **mī**, **mēnīgē**, **mākū**, **mu**

Mí zì anji tā үnī'bá rī pi ā lūkí míni tāfífí á'ú pi trū 'dīri be ni.

Ngá sīngará үnīngará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará **m**, **M**
2. Mí ímbá anji tā үnī'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngará sī. Kōpi ā sīkí:
mu **mángā**
3. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā үnī'bá rī pi ní ā sīkí dr̄i sī:
rágā **ímí**
4. Anji tā үnī'bá rī pi ā sīkí tāfífí, dōku tāvúgúñá kōpi ní lēlē sīlé rī.

Tāvúgúñá lāngará

Mí lū anji tā үnī'bá rī pi ā үnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trū ni

Ú'dogú'dogú sīngará

Ímbátá 15 rī: ceke (e), 'bé'bé (é), pērēgú (ẽ)

Enditā

1. Kääkī tī Äkäyo vé mángā.
2. Ógává ápá ásé agá.
3. Külíkülí úrí kú jó dr̄igé.

Ú'dógú'dögú

Mí ímbá ú'dögú'dögú rī.

Mí zī 'tī zítā 'dī'bépi sī.

1. Äkäyo 'dū pērēgú muzú ū'bütī ngōlé?
2. Äkäyo kā rií ómvú rī vāá rī gé, īri vé õcogú ngū ã'di ējí?
3. Ä'di 'bu Äkäyo vé õcogú nī?
4. Ceke rī kā ápá, Äkäyo gō ã'di 'oó?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī ãzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí ceke, 'bé'bé, pērēgú rī pi.
2. Mí үnī kōpi tāfífí 'dī'bée sī: **mángā, cēkī, rágā**
3. Mí ímbá ngá sōndükū agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dīrú rī pi vé á'ungará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
 e: ce, te, ve, ze, se, mbe
 é: léré, nyékéré, ūcékúcé, céré, yéré, útré, úyé
 ē: ãlē, fē, rē dē, ïdēkídē, kērí, kēmbē

Mí zī anji tā үnī'bá rī pi ã lükí míni tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará үnīngará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará **e, E, é, É, ē, Ě**
2. Mí lā tāvúgúñá 'dīri anji tā үnī'bá rī pi ní ã sīkí dr̄i sī:
Ceke ga õcogú.

Tāvúgúñá lāngará

Mí lū anji tā үnī'bá rī pi ã үnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dögú'dögú sīí trú ni

Ú'dögú'dögú sīngará

Ímbátá 16 rī (Enditā)

Enditā

1. Kāákī ní ásé rī dozú drīgé.
2. Tāsígé ísú rī ceke 'bē'bé drīgé.
3. Ākáyo ní pērēgú 'duzú muzú ásé agá.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zì 'ī zjtā 'dī'bépi sī.

1. Álúma mu ásé agá ã'di 'oó?
2. Álúma ísú ībā ri ngūgá?
3. Ōcógú rī kā ībā rī ndreé, 'o ã'di?
4. ībā rī ī'dé ngūgá?
5. Ā'di pi 'dukí zāá rī muzú 'bētí nī?

Enditā tāfí rī pi vé rī ãzi tāfífí rī pi be

1. Anji tā үn̄'bá rī pi ã 'okí ímbátā 16 rī.
2. Mí sē anji tā үn̄'bá rī pi ālākí tāfífí ímbátá 16 rī pi.
3. Mí sē anji tā үn̄'bá rī pi ã úsukí tāfífí fi 'bá tāvúgúñá 'dī'bée agá 'dō ni pi vūrā mgbø rī pi agá sī.

Ngá sīngárá үn̄ingárá

1. Mí ímbá anji tā үn̄'bá rī pi tāvúgúñá rī vé sīngárá sī. Kōpi ã sīkí:
Kāákī ri mākū ga.

2. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā үn̄'bá rī pi ní ã sīkí drī sī:
ma mī cīrī ú'bú māmā

3. Anji tā үn̄'bá rī pi ã sīkí tāfífí, dōku tāvúgúñá kōpi ní lēlē sīlē rī.

Tāvúgúñá lāngárá

Mí lū anji tā үn̄'bá rī pi ã үn̄ikí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngárá

Ímbátá 17 rī: lālā (I)

Enditā

1. Álúma vé ōcogú ápá ceke sī.
2. Tāsígé vé pērēgú jó gá.
3. 'Bútí ga pētī 'bē'bé 'bezú.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zī 'ī zítā 'dī'bépi sī.

1. Ándrúku 'dū lālā muzú ngölé?
2. Ándrúku ní ímvízú rī gé, ndre ā'di u'dogú drī gé?
3. Ngá Ándrúku ní 'dūjí 'bētī 'dāá drīdrī rī ā'di?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī āzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí **lālā** ri.
2. Mí үnī kōpi tāfífí 'dī'bée sī: **rágā, ceke, 'bēbē**
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dīrū rī pi vé á'ungará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
l: **lāngá, lárú, pála, үlúfę, ālu, ilíka, ilí**

Mí zī anji tā үnī'bá rī pi ā lūkí míni tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará үnīngará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará I, L
2. Mí ímbá anji tā үnī'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngará sī. Kōpi ā sīkí:
la kūlkūlī 'bē'bé
3. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā үnī'bá rī pi ní ā sīkí drī sī: **lé ilí**

Tāvúgúñá lāngará

Mí lū anji tā үnī'bá rī pi ā үnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngará

Ímbátá 18 rī: fū (ụ), úpésí (ú), ūkūkū (ũ)

Ęnditā

1. Kāákī tī mángā rī lāálā agá.
2. Ōcógú rī ní trezú 'yālīlīlīlī.
3. Ándrúku ní drīká rī njezú 'bāzú lāálā agá.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zì 'ī zítā 'dī'bépi sī.

1. Ālúgú pi fukí ī ă'di be?
2. Ūkūkū se 'i muzú ngōlé?
3. Ālúgú kā ūkūkū ri ndreé, 'o ă'di?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī ăzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí fū, úpésí, ūkūkū rī pi.
2. Mí ūnī kōpi tāfífí 'dī'bée sī: ceke, 'bē'bé, pērēgú
3. Mí ímbá ngá sōndúkū agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dīrú rī pi vé á'lúngará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:

ụ: ụru, tu, nju, kụ, ru, 'du

ú: úlélé, útú, úpílélé, ú'dú, únyúnyú

ũ: ūbūgō, ūdú, ūjí, ū'dú, ūmū

Mí zì anji tā ūnī'bá rī pi ă lükí míní tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará ūnīngará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará ụ, Ụ, ú, ɿ, ɿ, ɿ
2. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā ūnī'bá rī pi ní ă sīkí drī sī:
kūlīkūlī tu
3. Anji tā ūnī'bá rī pi ă sīkí tāfífí, dōku tāvúgúñá kōpi ní lélé sīlē rī.

Tāvúgúñá lāngará

Mí lū anji tā ūnī'bá rī pi ă ūnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sī trú ni

Ú'dogú'dogú sīngará

Ímbátá 19 rī: sí (s)

Enditā

1. Yíigó fü Álúgú ri ásé agá.
2. Álúgú ní 'Búti ri a'bezú úpésí drígé.
3. Ükükü īgū 'i í'dé kúngúrū.

Ú'dógú'dógú

Mí ímbá ú'dógú'dógú rī.

Mí zì 'ī zítā 'dī'bépi sī.

1. Kẽmīrō ca ísú úmbíijá la kuú ngūgá?
2. Kā caá ínī ágágá, Kẽmīrō 'o ã'di?
3. Kẽmīrō ci 'ī sí lūú ã'di rügé?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī ãzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí **sí** ri.
2. Mí үnī kōpi tāfífí 'dī'bée sī: **fü**, **úpésí**, **ükükü**
3. Mí ímbá ngá sōndükü **agá** 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dī'rú rī pi vé á'úngará. Mí lā tāfífí **adri'bá** tāfí rī be rī pi:
s: **sâ**, **lása**, **sāngā**, **sì**, **sē**, **só**, **sólū**

Mí zì anji tā үnī'bá rī pi ã lükí míni tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará үnīngará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará **s**, **S**
2. Mí ímbá anji tā үnī'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngará sī. Kōpi ã sīkí:
sú **ísú**
3. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā үnī'bá rī pi ní ã sīkí drī sī:
lū **lū** **sū** **sū**

Tāvúgúñá lāngará

Mí lū anji tā үnī'bá rī pi ã үnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dógú'dógú sīí trú ni

Ú'dógú'dógú sīngará

Ímbátá 20 rī: ịnjị (ị), ịlị (ị), ịnị (ị̄)

Ęndịtā

1. Álúma gă zăá rī sī.
2. Kẽmřrō wa ḥ sī cií lũú rwíí.
3. Ándrúku pi ri 'ī fū ívē ūndī be.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zị 'ī zịtā 'dī'bépi sī.

1. Ẽjíyọ 'dụ ịlị ūvú be muzú ngölé?
2. Ẽjíyọ 'be ívē ịlị ūvú be 'í drí gé sī rá ăsī?
3. Ã'di íjí Ẽjíyọ vé ngá pi iga 'bëtí nī?
4. Ẽjíyọ á'dí ínyá kúyé ăsī?

Ímbángárá tāfífí ú'dí rī pi vé rī ăzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí ịnjị, ịlị, ịnị rī pi.
2. Mí uento kópi tāfífí 'dī'bée sī: sī, ụpésí, ụkükü
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dírú rī pi vé á'lungará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:

ị: vị, 'dị, dị, étépi, i'dị, lị, miléti

í: bí, drí, ẽdrígó, ẽbírí, ịní

ị: sī, cícī, drī, ẽlī, ẽbígó, ịnjī

Mí zị anji tā uento'bá rī pi ă lükí míni tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngárá uentoŋgárá

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngárá ị, I, í, ì, ڻ, ڻ
2. Mí ímbá anji tā uento'bá rī pi tāfífí rī vé sīngárá sī. Kópi ă sīkí:
 ịnị
3. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā uento'bá rī pi ní ă sīkí drī sī:
 tị só

Tāvúgúŋjá lāngárá

Mí lū anji tā uento'bá rī pi ă uento'kí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sī trú ni

Ú'dogú'dogú sīngárá

Ímbátá 21 rī (Enditā)

Enditā

1. Ínři ri údrögú te.
 2. Áséru fi řílý í'dú jó gá.
 3. Álúma vé řcögú ini.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dógrú'dógrú rī.

Mí zi 'ī zitā 'dī'bépi sī.

1. Ngá ūtóbó ní á'dí ūkükü ní rí ã'di?
 2. Ūkükü ní mvizú rí gé, ísú ã'di ri léti gé?
 3. Ógává nju muú tuú ã'di dr̄qé sí?

Endītā tāfí rī pi vé rī āzi tāfífí rī pi be

1. Anji tā үнї!бá rī pi ã 'okí ímbátã 21 rī.
 2. Mí sē anji tā үнї!бá rī pi ālākí tāfífí ímbátá 21 rī pi.
 3. Mí sē anji tā үнї!бá rī pi ã úsúkí tāfífí fi 'бá tāvúgúná 'dī!бée agá 'dô ni pi vūrā mqbo rī pi aqá sī.

Ngá sīngárá үніngárá

1. Mí ímbá anji tā үнї́'bá rī pi ní tāvúgúñá rī vé sīngárá, tāffíí rī be. Kōpi ã sīkí: Kāákī lị ásé. sí
 2. Mí lā tāvúgúñá 'dīri anji tā үнї́'bá rī pi ní ã sīkí drī sī:
Ükükü mu ásé agá.

Tāvúgúŋá lāngará

Mí lū anji tā ūnī'bá rī pi ã ūnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dógú'dógú sīí trú ni

Ú'dógú'dógú sīngárá

Ímbátá 22 rī: sâ (â), mbãá (ãá), Adri peti gaá (aá)

Enditā

1. Ūkükü gã úsúbí sī.
2. Kääkä ísú ɻn̄i ísú ɻri mū yïigé.
3. Ándrúku mū ɻl̄i bïi Ásérū vú.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zì 'ī zítā 'dī'bépi sī.

1. Ä'di mū ၁nyú njuú ɻn̄i sī nī?
2. Ngá Êbírigé ní'duyú muzú be ၁nyú gé rī pi ä'di?
3. Peti rī árí sâ ngöpí gé?
4. Êbírigé ní mvizú rī gé ísú ä'di?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī ãzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí sâ, mbãá, gaá rī pi.
2. Mí ɻn̄i kópi tāfífí 'dī'bée sī: ɻn̄i, ɻl̄i, ɻn̄i
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dirú rī pi vé á'ungará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:

â: sâ, 'bâ, mâ, kâ, sâzi, ɻbâwé, â

ãá: bãá, mbãá, vãá, lãá, zãá, yãá, mãá

aá: laá, gaá, faá, nyaá, naá

Mí zì anji tā ɻn̄i'bá rī pi ã lükí míní tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sîngará ɻn̄ingará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sîngará â, Â, ãá. ãá, aá, Aá
2. Mí ímbá anji tā ɻn̄i'bá rī pi tāfífí rī pi vé sîngará sī. Kópi ã sîkí:
kâá 'bâ
3. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā ɻn̄i'bá rī pi ní ã sîkí dr̄i sī:
sâ gaá li li

Tâvúgúñá lângará

Mí lü anji tā ɻn̄i'bá rī pi ã ɻn̄ikí tâvúgú rī lãá.

Ú'dogú'dogú sîí trú ni

Ú'dogú'dogú sîngará

Ímbátá 23 rī: bīnígā (b)

Enditā

1. Ūtú rī sâ na.
2. Ībā tū u'dogú drīgē.
3. Ībírlígē mu ɔnyú rī gaá ísúzú mbāá rī 'de gí.

Ú'dógú'dógú

Mí ímbá ú'dógú'dógú rī.

Mí zì 'ī zítā 'dī'bépi sī.

1. Adima mu écí be ã'di véāngá?
2. Ásérū 'bā Adima ní vūrā úrízú rī ngūgá?
3. Adima mvu kawā rī kuyé ãsī?

Ímbángárá tāfífí ú'dí rī pi vé rī ãzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí bīnígā ri.
2. Mí үnī kōpi tāfífí 'dī'bée sī: sâ, mbāá, īnī
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dīrū rī pi vé á'ungárá. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
b: Bīgá, bā, búkū, bānyā, bīlésí, ībā

Mí zì anji tā үnī'bá rī pi ã lūkí míni tāfífí á'ú pi trū 'dīri be ni.

Ngá sīngárá үnīngárá

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngárá b, B
2. Mí ímbá anji tā үnī'bá rī pi ní tāfífí rī vé sīngárá, tāvúgúñá rī be.
Kōpi ã sīkí:
búkū Bābā ri ásé li.
3. Mí lā tāvúgúñá 'dīri anji tā үnī'bá rī pi ní ã sīkí drī sī:
Ánā ri lāálā be.

Tāvúgúñá lāngárá

Mí lū anji tā үnī'bá rī pi ã үnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dögú'dögú sīi trū ni

Ú'dögú'dögú sīngárá

Ímbátá 24 rī: drííká (íí), Áséru lij 'î drí (î), Bígá adri jó tií (ii)

Ęnditā

1. Áséru íjí káwā břnigā sī.
2. Ālúgú mvü káwā rī kuyé.
3. Pęti rī ní árızú ɔlú drigé.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zì 'ī zjtā 'dī'bépi sī.

1. Áséru 'dū lāálā muzú a'di 'ozú?
2. Ngá Áséru ní ísú léti gé rī a'di?
3. Áséru 'bā drííká rī kú ngugá?
4. Ūkükü 'o a'di?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī aži ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí drííka, 'î, tií rī pi.
2. Mí ūnī kópi tāfífí 'dī'bée sī: břnigā, sâ, mbāá
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dírú rī pi vé á'ungará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
ī: sīí, 'yīí, bīí, līí, ūjīí, drīí, nyīí
î: mî, lî, nî
ií: lií, cií, wií, mvií, pií

Mí zì anji tā ūnī'bá rī pi a lükí míni tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará ūnīngará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará î, īí, īí, ií, Ií
2. Mí ímbá anji tā ūnī'bá rī pi tāvúgúñá rī vé sīngará sī. Kópi a sīkí:
Áséru mü icécéká bīí.
3. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā ūnī'bá rī pi ní a sīkí drī sī:
céré ū'bütí

Tāvúgúñá lāngará

Mí lū anji tā ūnī'bá rī pi a ūnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngará

Ímbátá 25 rī: āngáfí (ng)

Enditā

1. Bígá mụ 'î pẹti gaá.
2. Ándrúgá zì Bígá ri jó tií.
3. Ũkükü nya dríká rī céré gí.

Ú'dógú'dógú

Mí ímbá ú'dógú'dógú rī.

Mí zì 'ī zítā 'dī'bépi sī.

1. Adima mụ ū'bí 'beé sâ ngōpí gé?
2. Ngá ūri ní 'dūyú muzú rī pi ã'di?
3. 'Be céré ū'bí ngóni ni?
4. Adima kā ceke rī ndreé, 'o ã'di?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī ãzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí āngáfí ri.
2. Mí ūnī kópi tāfífí 'dī'bée sī: **dríká, bīnígā, sâ**
3. Mí ímbá ngá sōndýkū agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dírú rī pi vé á'ungará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi: ng: **úngó, ngá, ngūú, ngábí, ẽbéngí, āngū**

Mí zì anji tā ūnī'bá rī pi ã lükí míni tāfífí á'lú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará ūnīngará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará **ng, Ng**
2. Mí ímbá anji tā ūnī'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngará sī. Kópi ã sīkí:
mālāngí ngábí
3. Mí ūlū gōdū vé 'bangará drīdrī. Mí lā tāvúgúñá dīri anji tā ūnī'bá rī pi ní ã sīkí drī sī:
Áséru mụ, ri ãcí gārāgá.

Tāvúgúñá lāngará

Mí lū anji tā ūnī'bá rī pi ã ūnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dógú'dógú sī trú ni

Ú'dógú'dógú sīngará

Ímbátá 26 rī (Enditā)

Enditā

1. Adima mü ū'bí 'beé líbándu gé.
2. Líbándu ri ãngáfí be.
3. Bígá 'be céré ãngáfí.

Ú'dógú'dógú

Mí ímbá ú'dógú'dógú rī.

Mí zì 'ī zítā 'dī'bépi sī.

1. 'Búdē kā rií ásé rī ūdrōó rī gé, ísú ã'di?
2. Æ'di do ásé rī jíí müy 'bëtý nī?

Enditā tāfí rī pi vé rī ãzi tāfífí rī pi be

1. Anji tā ūnī'bá rī pi ã 'okí ímbátā 26 rī.
2. Mí sē anji tā ūnī'bá rī pi ãlákí tāfífí ímbátā 26 rī pi.
3. Mí sē anji tā ūnī'bá rī pi ã úsukí tāfífí fi 'bá tāvúgúnjá 'dī'bée agá 'dō ni pi vūrā mgbø rī pi agá sī.

Ngá sīngárá ūnīngárá

1. Mí ímbá anji tā ūnī'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngárá sī. Kòpi ã sīkí:
gäláká bīnígā ú'búti
2. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā ūnī'bá rī pi ní ã sīkí drī sī:
kūlúkú lē le bī bí 'bâ bāá ngóni
3. Anji tā ūnī'bá rī pi ã sīkí tāfífí, dōku tāvúgúnjá kòpi ní lélé sīlé rī.

Tāvúgúnjá lāngárá

Mí lū anji tā ūnī'bá rī pi ã ūnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dógú'dógú sīí trú ni

Ú'dógú'dógú sīngárá

Ímbátá 27 rī: 'dị ('d)

Enditā

1. Bígá 'be ãngáfí lāálā agá tré.
2. 'Búdẹ ri ínyá nya ̄'bí sī.
3. Kẽm̄rō rī ní 'i njezú úmbřijá rī ruzú.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zì 't̄ zitā 'dī'bépi sī.

1. Kẽm̄rō ínjé 'i ímú 'Bútī vé ndr̄jí ruyú sâ ngōri gé?
2. Ndr̄jí rī kā treé, 'Bútī 'o ã'di?
3. ã'di ápá 'Bútī vé ɔjú be nī?

Ímbángárá tāfífí ú'dí rī pi vé rī ãzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí 'dī ri.
2. Mí ̄n̄jí kōpi tāfífí 'dī'bée sī: ãngáfí, dr̄iká
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dīrū rī pi vé á'ungárá. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
'd: 'de, 'du, 'do, 'dipa, ã'di, i'da, 'dī

Mí zì anji tā ̄n̄jí'bá rī pi ã lūkí míni tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngárá ̄n̄ingárá

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngárá 'd, 'D
2. Mí ímbá anji tā ̄n̄jí'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngárá sī. Kōpi ã sīkí:
'dīm̄jí ̄'dū ãlu
3. Mí lā tāvúgúñá 'dīri anji tā ̄n̄jí'bá rī pi ní ã sīkí dr̄j sī:
Bígá nga ̄r̄j sī.

Tāvúgúñá lāngárá

Mí lū anji tā ̄n̄jí'bá rī pi ã ̄n̄ikí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sī trú ni

Ú'dogú'dogú sīngárá

Ímbátá 28 rī: pət̪i (e), ér̪í (é), ẽl̪i (ẽ)

Enditā

1. Kẽm̪iró rī ápá gí.
2. Kẽm̪iró rī ūgõ ndr̪í rī ruyú kuyé.
3. Bígá pi gakí ndr̪í zää rī áwá Álúma be.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zì 'ī zítā 'dī'bépi sī.

1. Ā'di mū mgbáyá tēngárágá nī?
2. Áségá ní muzú mgbáyá rī úndréngárágá rī gé, ísú ā'di?
3. Ā'di pi nyakí ẽl̪i rī nī?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī ãzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí pət̪i, ér̪í, ẽl̪i rī pi.
2. Mí ūn̪i kōpi tāfífí 'dī'bée sī: 'dī, āngáfí, sâ
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dîrú rī pi vé á'lúngará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
 e: endreti, gbę, dę, elı, epı, endı, pət̪i
 é: édrípı, é'bípı, úlélę, épı, ér̪í, éyıkó, édígó
 ẽ: ẽdrígó, úgúlęjı, ẽrígęgę, ẽndrı, sərínă, lęyı, túgęrę

Mí zì anji tā ūn̪i'bá rī pi ã lükí míní tāfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará ūn̪ingará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará e, E, é, É, ẽ, Ẽ
2. Mí ímbá anji tā ūn̪i'bá rī pi tāfífí rī pi vé sīngará sī. Kōpi ã sīkí:
 ér̪í ẽl̪i
3. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā ūn̪i'bá rī pi ní ã sīkí dr̪i sī:
 'dī 'dāri ẽ'bí
4. Anji tā ūn̪i'bá rī pi ã sīkí tāfífí, dōku tāvúgúñá kōpi ní lélę sīlé rī.

Tāvúgúñá lāngará

Mí lü anji tā ūn̪i'bá rī pi ã ūn̪ikí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngará

Ímbátá 29 rī: vu (v)

Enditā

1. Álúma 'dī ẽlī rī gí.
2. Ándrúgá ní úrizú érī drīgē.
3. Áségá tū pētī sī gé.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zī 'tī zítā 'dī'bépi sī.

1. Dādā mū ásé agá ūndrósī ā'di 'oó?
2. Dādā vu jēlēgú ā'di 'ozú?
3. Āngū rī kā ówú, 'bá rī pi 'okí ā'di?
4. Dādā ụ'du pá rī pi cérē āsī?

Ímbángará tāfífí ú'dí rī pi vé rī āzi ni tāfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tāfífí vu ri.
2. Mí үnī kōpi tāfífí 'dī'bée sī: érī, ẽlī, pētī
3. Mí ímbá ngá sōndükū agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tāfí ú'dīrú rī pi vé á'ungará. Mí lā tāfífí adri'bá tāfí rī be rī pi:
v: vi, úváñá, ve, vū, vürā, vã

Mí zī anji tā үnī'bá rī pi ā lükí míni tāfífí á'lú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngará үnīngará

1. Mí ímbá tāfí rī pi vé sīngará v, V
2. Mí ímbá anji tā үnī'bá rī pi tāvúgúñá rī pi vé sīngará sī. Kōpi ā sīkí:
Vātā imi érī.
3. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā үnī'bá rī pi ní ā sīkí drī sī:
bīnīgā dīmī nī nī ni

Tāvúgúñá lāngará

Mí lū anji tā үnī'bá rī pi ā үnīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú sīí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngará

Ímbátá 30 rī: údrógú (dr)

Ęnditā

1. Dădá vu jĕlĕgú 'bá rī pi zizú.
2. Dădá u'du ījigó rī pi ā pá cérē.
3. Āyikō fū Áségá ri búkū rī sī káyī.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zi 'ī zitā 'dī'bépi sī.

1. Ā'di ā ómvú ónyú vé ni nī?
2. Ónyú rī kā kaá vătă kīnī ūkúni ní ngóni?
3. Ūkú rī ūdrō ónyú rī 'băá ngügá?
4. Ā'di fi Vătă vé ónyú nyaá cérē nī?

Ímbángárá tăfífí ú'dí rī pi vé rī āzi ni tăfí ú'dí rī pi be

1. Mí ímbá tăfífí údrógú ri.
2. Mí үnī kōpi tăfífí 'dī'bée sī: vu, ẽlī, peti
3. Mí ímbá ngá sōndükü agá 'dī'bée.
4. Mí ímbá tăfí ú'dirú rī pi vé á'ungárá. Mí lă tăfífí adri'bá tăfí rī be rī pi:
dr: dră, dri, dr̄i, dr̄i, ădrō, dr̄ikă

Mí zi anji tă үnī'bá rī pi ā lükí míní tăfífí á'ú pi trú 'dīri be ni.

Ngá sīngárá үnīngárá

1. Mí ímbá tăfí rī pi vé sīngárá dr, Dr
2. Mí ímbá anji tă үnī'bá rī pi tăfífí rī pi vé sīngárá sī. Kōpi ā sīkí:
údrögú údrüküdrú
3. Mí lă tăvúgúñá 'dī'bée anji tă үnī'bá rī pi ní ā sīkí dr̄i sī:
Dădá mu ásé lijí.

Tăvúgúñá lăngárá

Mí lū anji tă үnī'bá rī pi ā үnīkí tăvúgú rī lăá.

Ú'dogú'dogú sī trú ni

Ú'dogú'dogú sīngárá

Ímbátá 31 rī (Enditā)

Enditā

1. Údrógú fi érí agá.
2. Údrógú rī ápá fií 'bú gé.
3. Vātā ūkúni nya ónyú rī céré kuyé.

Ú'dogú'dogú

Mí ímbá ú'dogú'dogú rī.

Mí zj 'ī zjtā 'dī'bépi sī.

1. Kūlīkūlī vé ūndī ū'di 'i?
2. Kūlīkūlī ca ūpé ri ísú ū'di 'ongárágá?
3. Kūlīkūlī úrī kú ngūgá?

Enditā tāfí rī pi vé rī ūzi tāfífí rī pi be

1. Anji tā ūnī'bá rī pi ū'okí ímbátā 31 rī.
2. Mí sē anji tā ūnī'bá rī pi ūlākí tāfífí ímbátā 31 rī pi.
3. Mí sē anji tā ūnī'bá rī pi ū'usukí tāfífí fi 'bá tāvúgúñá 'dī'bée agá 'dō ni pi vūrā mgbō rī pi agá sī.

Ngá sīngárá ūnīngárá

1. Mí ímbá anji tā ūnī'bá rī pi tāvúgúñá rī vé sīngárá sī. Kōpi ū'sikí:
 Ócogú ūgū ū'búgū rī gí.
2. Mí lā tāfífí 'dī'bée anji tā ūnī'bá rī pi ní ū'sikí drī sī:
 írā drā 'dālē Vātā érī ū'lī
3. Anji tā ūnī'bá rī pi ū'sikí tāfífí, dōku tāvúgúñá kōpi ní lēlē ū'silé rī.

Tāvúgúñá lāngárá

Mí lū anji tā ūnī'bá rī pi ū'nīkí tāvúgú rī lāá.

Ú'dogú'dogú ū'sí trú ni

Ú'dogú'dogú sīngárá